

RZECZY
PIĘKNE

R 8

NR 10

11 12

POWSZECHNA WYSTAWA
KRAJOWA W POZNANIV
1929

R

ADRES REDAKCJI: MIEJSKIE MUZEUM PRZEMYSŁOWE IMIENIA DRA ADRJANA
BARANIECKIEGO. » » KRAKÓW, UL. SMOLEŃSKA NR. 9. « « TELEFON: 1339

TREŚĆ NUMERU:

R. J. SZTUKA PLASTYCZNA NA P. W. K. str. 191. — KRONIKA str. 217. — KSIĄŻKI I CZASOPISMA str. 219.

ILUSTRACJE W TEKŚCIE:

4 ilustracje kolorowe i 36 ilustracyj z Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu 1929 roku.

REDAKTOR W POZNANIU
MARJAN ZIÓŁKOWSKI
GÓRNA WILDA NR. 122.

NACZELNY REDAKTOR
KAZIMIERZ WITKIEWICZ
KRAKÓW, SMOLEŃSKA 9.

REDAKTOR W WARSZAWIE
CZESŁAW MŁODZIANOWSKI
DYR. TOW. POPIERANIA PRZEM. LUDOWEGO
WARSZAWA, UL. TAMKA NR. 1.

WYKONANO W DRUKARNI MIEJSKIEGO MUZEUM PRZEMYSŁ. W KRAKOWIE
UL. SMOLEŃSKA L. 9. — POD KIEROWNICTWEM STEFANA BARANOWSKIEGO

»RZECZY PIĘKNE«
ORGAN MIEJSKIEGO MUZEUM
PRZEMYSŁOWEGO W KRAKOWIE

RZECZY PIĘKNE

ROCZNIK VIII » » NUMER 10-12 « « PAŹDZIERNIK, LISTOPAD, GRUDZIEŃ 1929

✱ ✱ ✱ ✱ ✱ SZTUKA PLASTYCZNA NA P. W K. ✱ ✱ ✱ ✱ ✱

Aczkolwiek nam w Polsce nie brakowało dotąd rozmaitych wystaw artystycznych, to dopiero PWK. pierwszy raz daje nam możliwość ścisłego przeglądu i porównania pomiędzy sobą wszystkich gałęzi naszych sztuk plastycznych, począwszy od naiwnego rysunku dziecka i skromnej wycinanki, a skończywszy na wyrafinowanych dekoracjach i wielkiej koncepcji historycznego obrazu. P. W K. daje nam nadzwyczajną okazję do obserwacji, w jakim stosunku do siebie znajdują się rozmaite grupy wytwórczości artystycznej i jakie stanowisko wobec nich zajmuje społeczeństwo. Oczywista rzecz, że tej wytwórczości musimy poszukać nie w samym tylko Pałacu Sztuki, nie tylko w dziale Ministerstwa Oświaty, ale musimy jej poszukać na całej Wystawie, prawie że na każdym stoisku, gdyż wielkie swoje powodzenie zawdzięcza wystawa nietylko swej nadzwyczajnej organizacji, nietylko ilości i jakości swoich eksponatów, lecz w równej mierze nowoczesnemu i artystycznemu ujęciu tych eksponatów. W pałacu Sztuki zostało zebrane wszystko to, co dziś artyści naogół uważają za sztukę a więc nietylko same szczyty naszego malarstwa i naszej rzeźby, lecz również i dzieła, które nie stoją wprawdzie jeszcze uszczytu twórczości artystycznej, ale w każdym razie reprezentują rozmaite prądy, kierunki i dociekania w sztuce i w przemyśle artystycznym. Eksponaty znalazły się tutaj nie przypadkowo, lecz przechodziły przez poważne jury, wystawa jest więc odbiciem ogólnego stanu sztuki, a jeżeli zwiędający opuszcza Pałac z uczuciami podzielo-

nemi, to wina leży nie w samej wystawie, lecz w tej ogólnej sytuacji artystycznej. Nie możemy się skarżyć na brak dzieł wybitnych, ale giną one w powodzi dzieł przeciętniejszych, które zawdzięczają swą obecność na wystawie tylko temu, że są reprezentantami jakiegoś kierunku, jakiegoś izmu. Reprezentacja ta mogłaby nawet być bardzo ciekawą i pouczającą, gdyby się przy bliższym porównaniu nie okazywało, że wszystkie te kierunki nie różnią się tyle treścią jak raczej nazwą i formą, za często się powtarzają i stąd monotonia. Co jednak najgorsze, że przeważna część tych dociekań obraca się w błędnym kole.

Tak jak na końcu wielkiego malarstwa historycznego nowi adeptci sztuki długo nie mogli pojąć, że czasy te się skończyły, i że dalszy rozwój sztuki nie leży już ani w temacie, ani w literaturze przedmiotu, lecz w nowym sposobie malowania, tak dziś po okresie potężnego impresjonizmu młoda generacja nie chce zrozumieć, że nowe drogi twórczości artystycznej nie leżą już w ciasnym i wydeptanym kole rozmaitychizmów, ani też na wąskich ścieżkach wyprowadzających się co roku od jakiegoś innego starego mistrza, lecz prowadzą one przez nowe i rozległe obszary, do uprawy których już niewystarczy znajomość tajników samej tylko tak zwanej sztuki czystej, lecz które wymagają opanowania całokształtu sztuki we wszystkich jej gałęziach. Rytmika, znajomość zasad ornamentu, rzemiosło w sztuce, sztuka i rytmika zastosowana w rzemiosle oto nowe ciągle jeszcze odłogiem leżące tereny. Pionierów tej nowej sztuki

mamy, są oni nawet w Pałacu sztuki reprezentowani, ale właśnie ich skromny udział, dowodzi jak mało ten kierunek sztuki jest doceniany. Przeważna część naszych artystów uważa ciągle jeszcze, że większym wyczynem artystycznym jest namalowanie jakiegoś pejzażu lub martwej natury jak skomponowanie urządzenia mieszkaniowego lub dekoracji kościelnej.

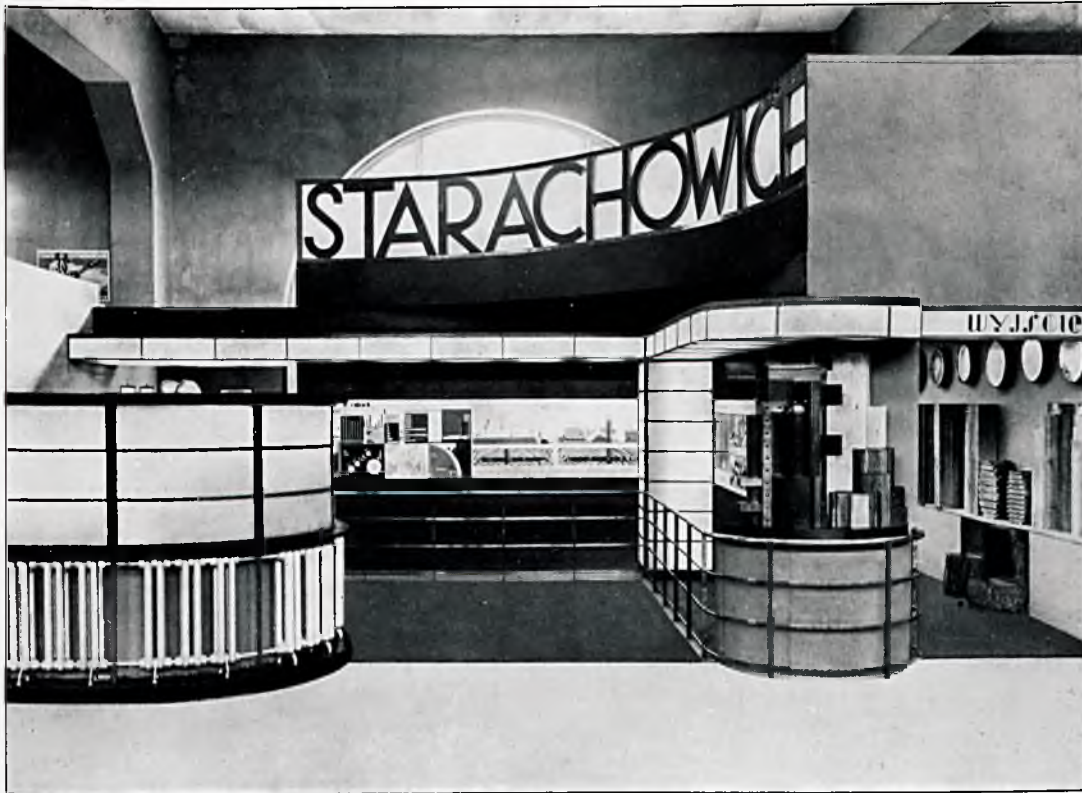
Naszej sztuki i jej twórców można szukać poza murami Pałacu. Tutaj ożywia ona całą wystawę. Świeży, żywy i tak nowoczesny wygląd P. W. K., to emanacja naszego przemysłu artystycznego, naszej sztuki stosowanej w rozmaitych jej przejawach. Ale i tutaj spotyka nas niespodzianka. Tam ginie sztuka stosowana w powodzi obrazów, tutaj zaś zaginęli jej autorowie, gdyż zapomniano podać ich nazwiska. Świadczy to o tem, że nasze społeczeństwo rozumiało wprowadzić już znaczenie przemysłu artystycznego, ale na razie tylko intuicyjnie, do świadomego wartościowania tej największej gałęzi sztuki jeszcze nie doszło. Pewien holenderski sprawozdawca olśniony wystawą chciał coś napisać o halach i pawilonach wystawowych oraz o dekoracjach stoisk, ale przekonał się rychło, że to niemożliwe, gdyż z żadnego spisu albo katalogu nie mógł się dowiedzieć jak się nazywają autorzy tych wszystkich dzieł. Stwierdza on, że zagranicą traktuje się budownictwo wystawowe jako specjalną gałąź sztuki, której twórców się skrętnie zapisuje i wymienia, a nasze budownictwo wystawowe nazywa bezimiennem i kończy swe wywody uwagą, że Polska musi mieć dużo takich wybitnych twórców, skoro sobie na ich bezimiennosc pozwolić może. Pozostaje jeszcze nasz stosunek do nauczania artystycznego. W dziale Ministerstwa Oświaty możemy oglądać owoce pracy 3-ch zakładów najwyższych, trzech średnich szkół sztuk zdobniczych i przemysłu artystycznego, jednej miejskiej szkoły dekoracyjnej i malarstwa oraz jednego oddziału rzeźby szkoły drzewnej. I tutaj mamy po raz pierwszy możliwość porównania pracy zakładów uprawiających tylko tak zwaną czystą sztukę z zakładami ujmującymi cały zakres artystycznej twórczości razem z ich rzemiosłem, jak również porównania działalności

szkół wyższych z działalnością szkół średnich. Sukces osiągnięty przez nasze szkoły artystyczno-przemysłowe na wystawie paryskiej świadczy o tem, że Rząd już od samego początku zwracał baczna uwagę na tę dziedzinę sztuki, wiedząc, że jest ona nie tylko jednym z najważniejszych czynników rozwoju naszego przemysłu, lecz również i potężną dźwignią ogólnej kultury naszego kraju. Pokaz reprezentowanych tutaj szkół jest bardzo poważny, bogaty i wszechstronny. Począwszy od misternie dekorowanych pudełek, ładnych batików, haftów, chustek, kilimów, bogatej ceramiki, grafiki, wyrobów metalowych, witrażów i t. d. a skończywszy na poważnych freskach, rzeźbach dekoracyjnych, głęboko odczutyh i dobrze skomponowanych obrazach świeckich i kościelnych, wszystko wykonane nie tylko w projektach, ale i w materiale z doskonałą znajomością tworzywa.

A jednak i tutaj nasuwają się przy porównawczym przeglądzie pewne pytania.

Przedewszystkiem, czy odpowiadają jeszcze dzisiejszemu duchowi czasu i sztuki zakłady, które uczą tylko tak zwanej sztuki czystej, nie zapoznawając ucznia ani z zasadami rytmiki ani z warsztatami i z materiałem. Czy nie dzieje się to z wielką krzywdą wychowanków tych szkół, którzy nie poznawszy tych wszystkich tajemników wchodzą w życie tylko jednostronnie przygotowani i całą tą wiedzę dopiero własnym pomysłem zdobywać muszą, gdyż tego dzisiejszy szeroki zakres sztuki wymaga. Drugie nasuwa się pytanie, czy podział tych szkół na średnie i wyższe, według wskaźnika matury, ma swoje uzasadnienie we właściwej istocie sztuki.

Czy prace niektórych szkół wyższych są rzeczywiście wyższe od prac niektórych szkół średnich. Czy do wielkich koncepcji malarstwa dekoracyjnego wchodzącego tutaj głównie w zakres szkół średnich jest rzeczywiście mniejsza inteligencja potrzebna, jak na przykład do namalowania pejzażu, martwej natury lub nawet aktu, które stanowią główny temat szkół wyższych? O wyższości lub średniości pracy ucznia rozstrzygają jedynie jego talent i artystyczno-pedagogiczne zdolności profesora. Każda szkoła artystyczna jest dla siebie średnią i wyższą.

Stoisko „Starachowice”.

Nie widać też z wystawionych prac, z jednym może wyjątkiem, żeby szkoły wyższe były czy to dalszym ciągiem czy też nadbudową szkół średnich. U naszych sąsiadów, od zachodu i wschodu, są wszystkie gałęzie sztuki plastycznej, już równouprawnione. Wracając do całokształtu naszej wytwórczości artystycznej mo-

żemy sobie powiedzieć, że jest ona poważna, wszechstronna i bardzo ciekawa, ale niemniej musimy sobie uświadomić, że jest ona jeszcze niedostatecznie uporządkowana. Trzeba przewartościować pojęcia o sztuce, aby nie tamować dalszego wszechstronnego i zdrowego rozwoju.

R. J.

Pilony świetlne przy wejściu na P. W. K. od strony dworca (w oświetleniu nocnym).

Fragment dzielnica głównego wraz z wieżą Górnośląską (w nocnym oświetleniu).

Pawilon Zakładu witrażów S. G. Żeleńskiej w Krakowie, wraz z wieżą obserwacyjną (w oświetleniu nocnym).

Wieża meteorologiczna na terenach zachodnich.

Ogólny widok Wesołego Miasteczka (w nocnym oświetleniu).

Pawilony na terenach zachodnich (w oświetleniu nocnym).

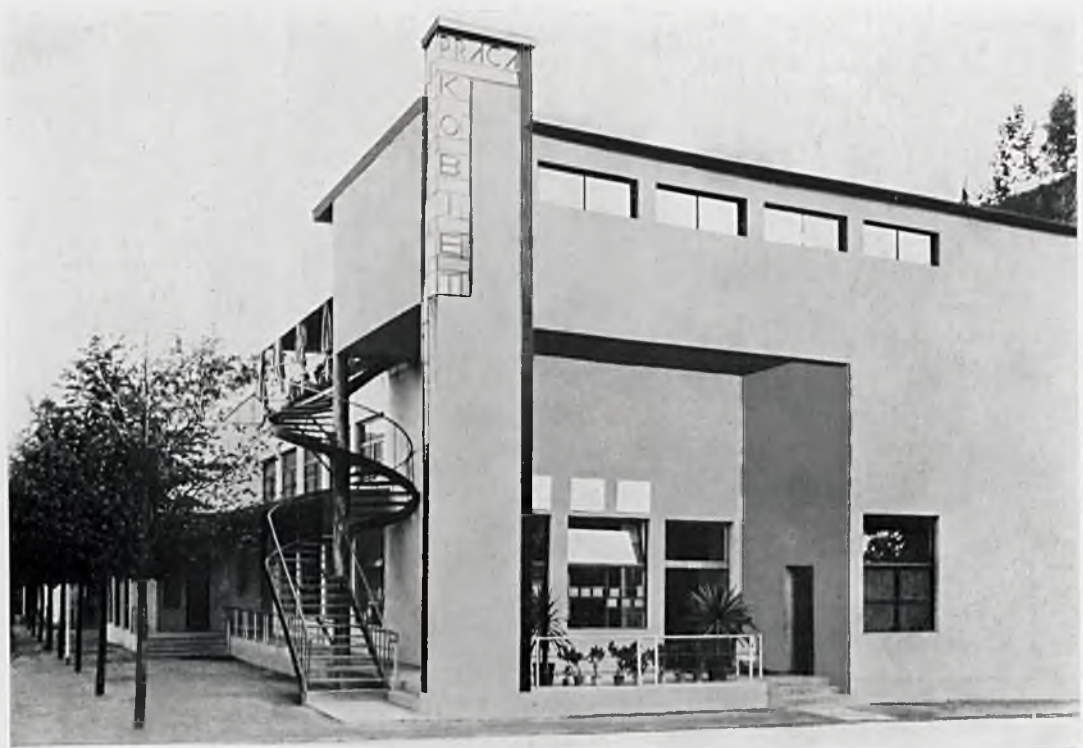
Pawilon Bogusława Hersego z Warszawy (w oświetleniu nocnym).

1. Pawilon fabryki wódek H. Kantorowicz Poznań. Proj. Inż. Stefan Sawicki z Poznania.
 2. Wieże przemysłu wódzanego. Proj. Inż. Jerzy Müller z Poznania.

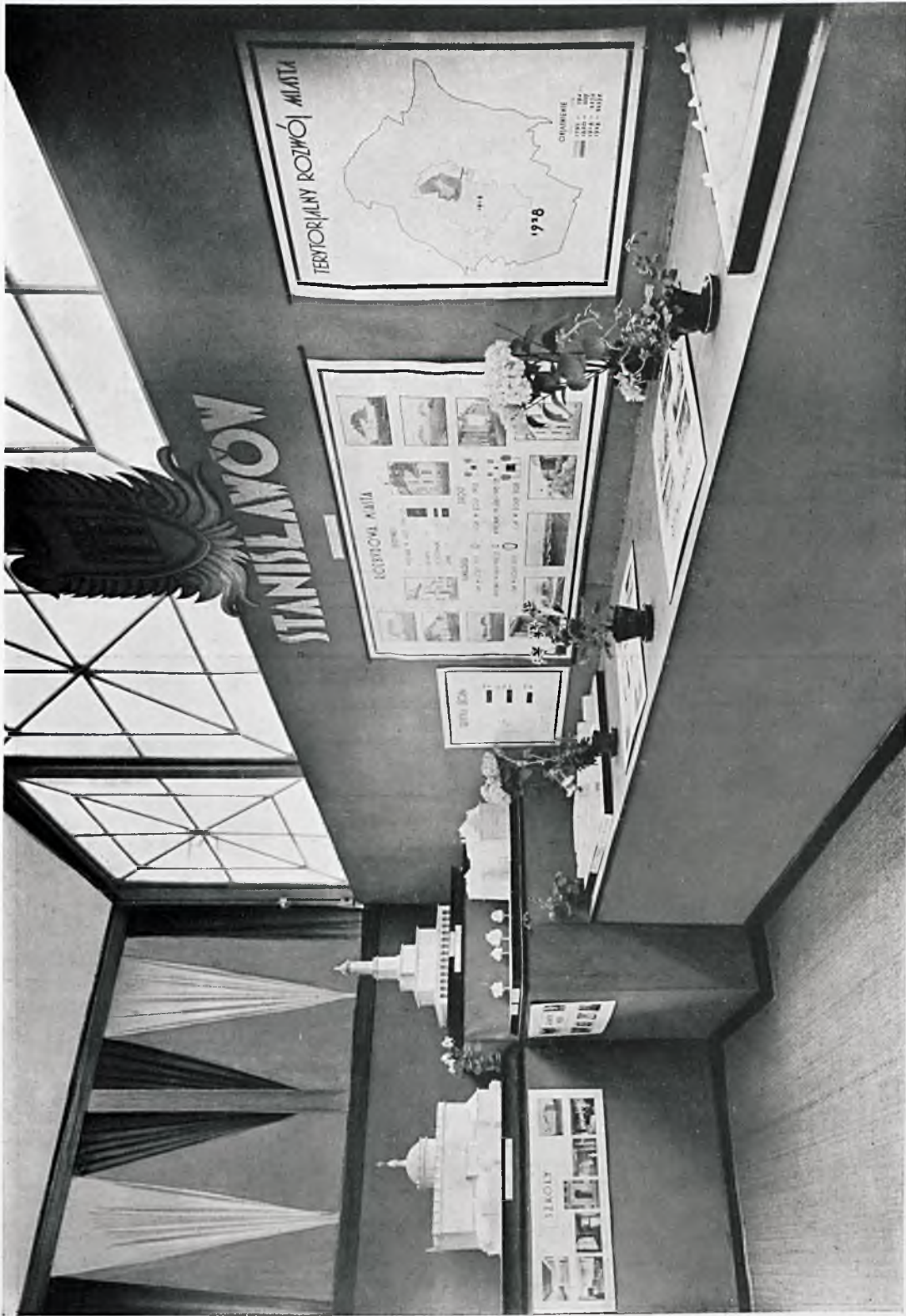
Pawilon „Ligi Obrony Powietrznej Państwa“.

Pawilon „Związku Pracy Kobiet“.

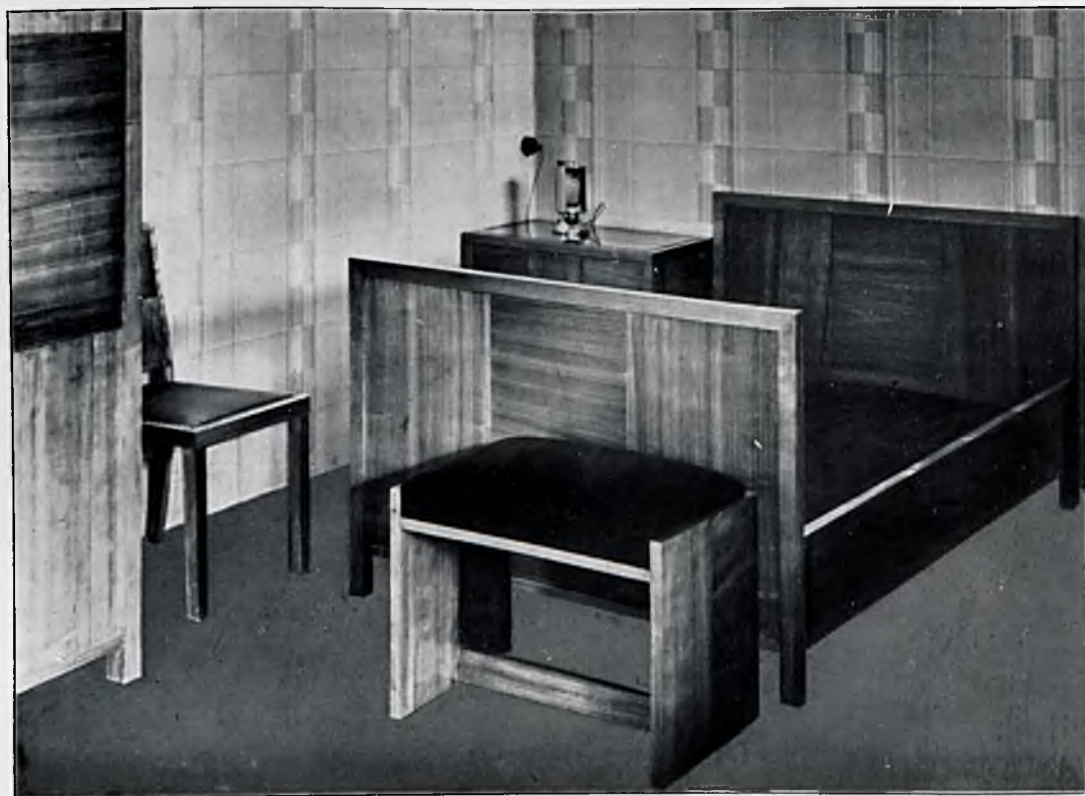
Pawilon „Związku polskich fabryk Portland cementu“.

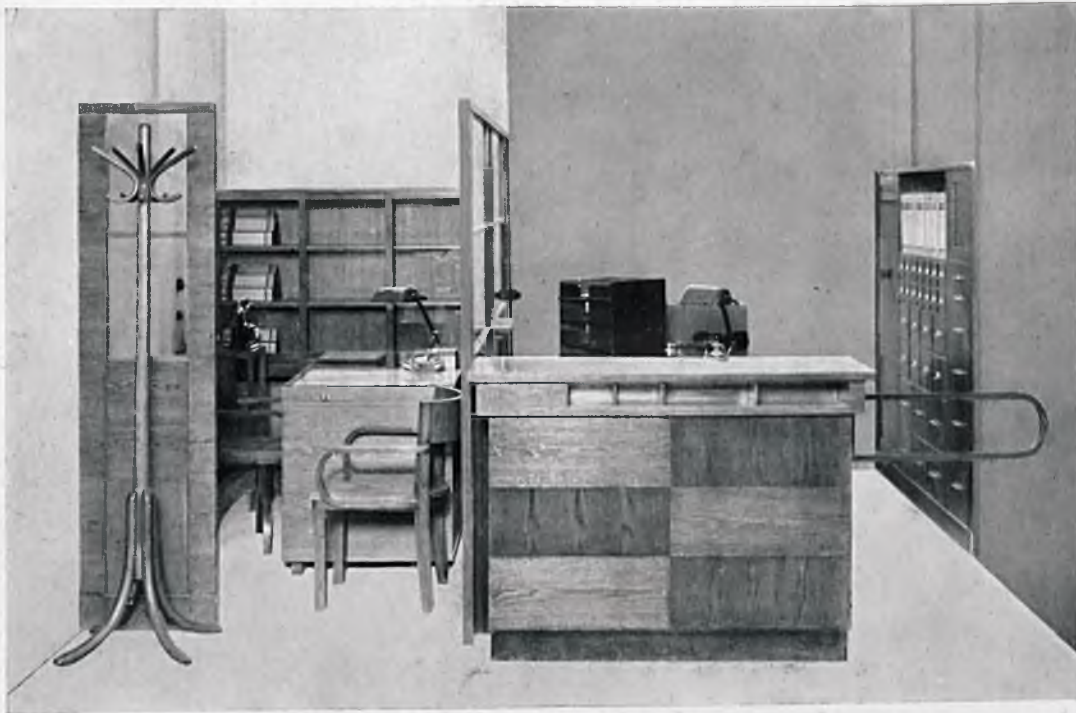
Stoisko miasta Stanisławowa. Proj. Inż. Władysław Czarnecki z Poznania.

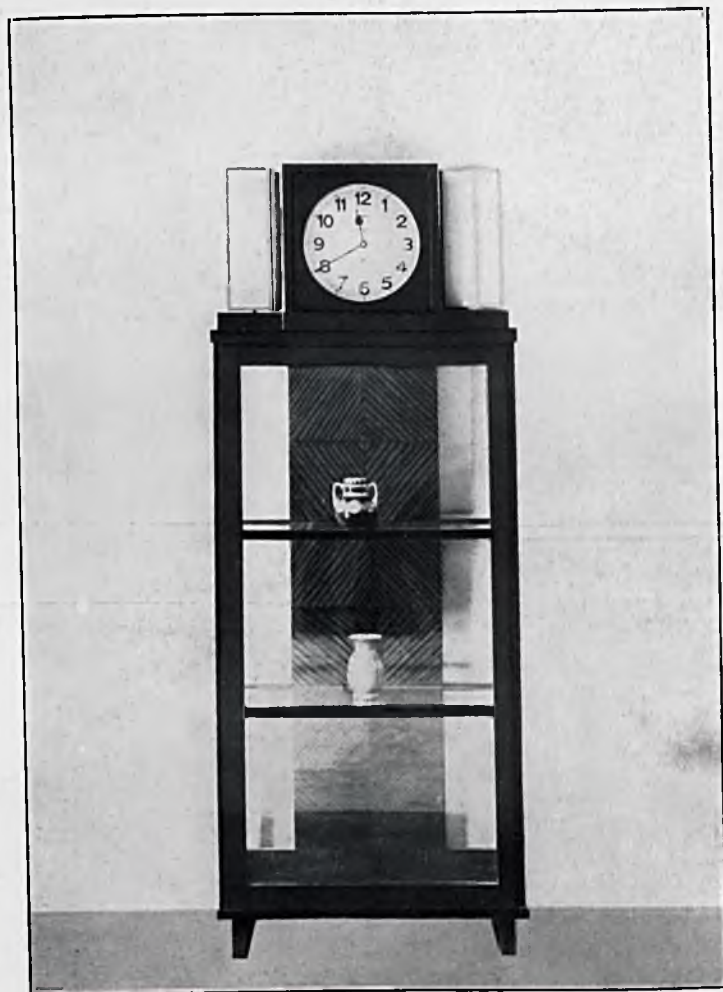
„Ład” wnętrze projektował Bogdan Treter. Wykonano w pracowni firmy Bober w Krakowie.

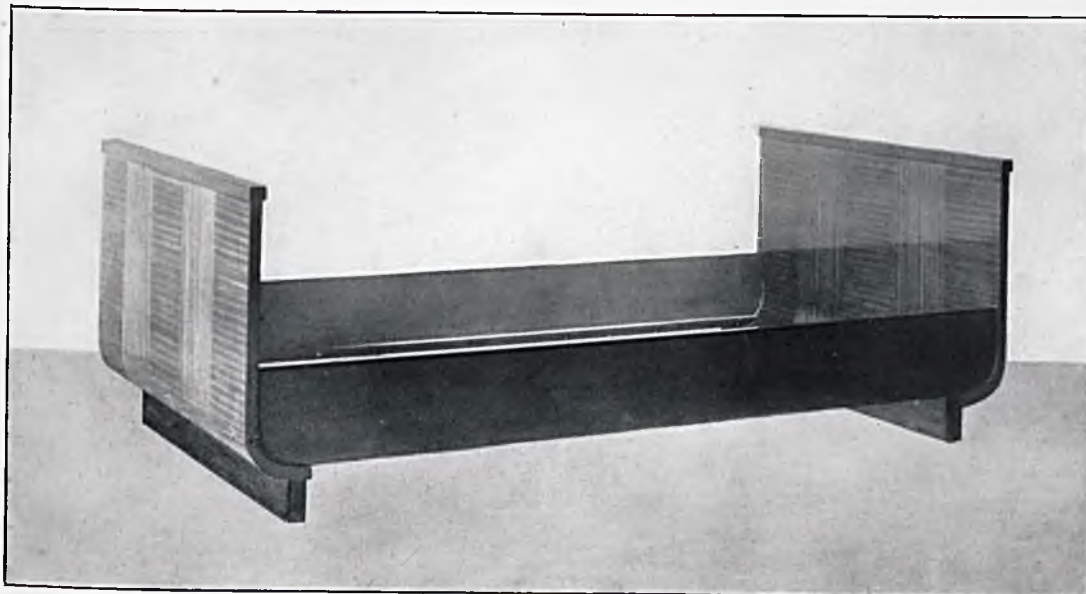
Meble z fabryki Thonet'a w Warszawie.

Meble z fabryki Thonet'a w Warszawie.

Szafka zegarowa z fabryki Thoneta w Warszawie.

Meble z fabryki Thoneta w Warszawie.

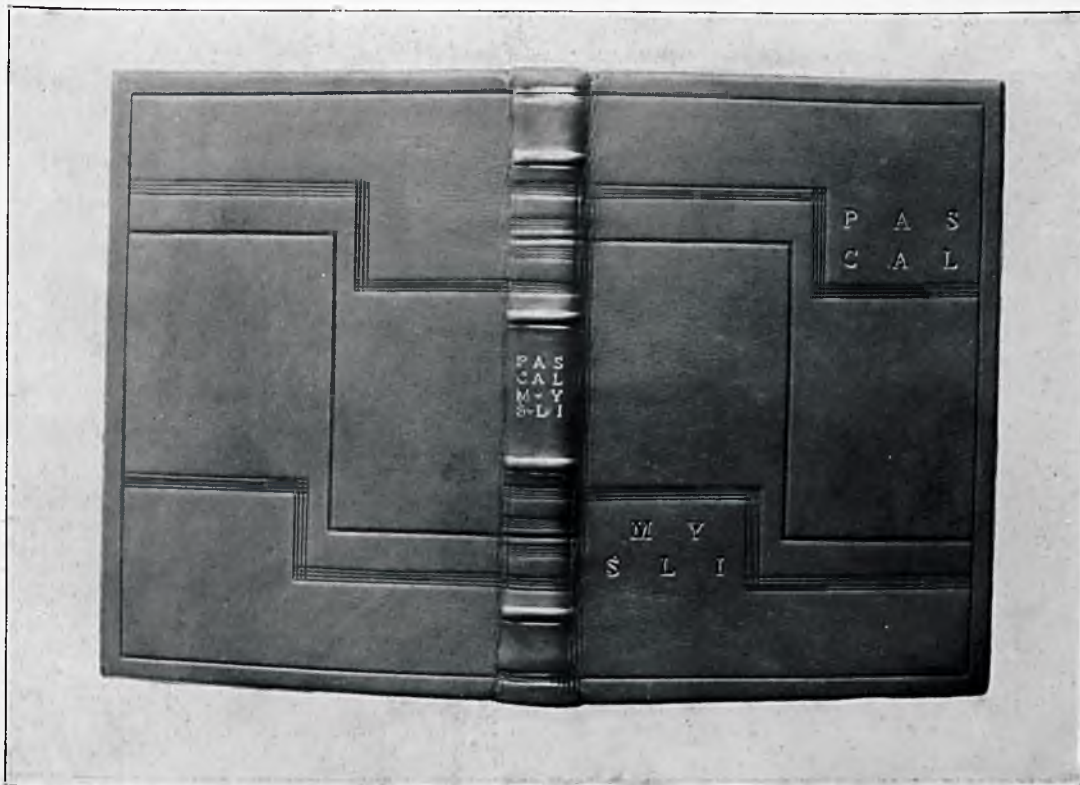
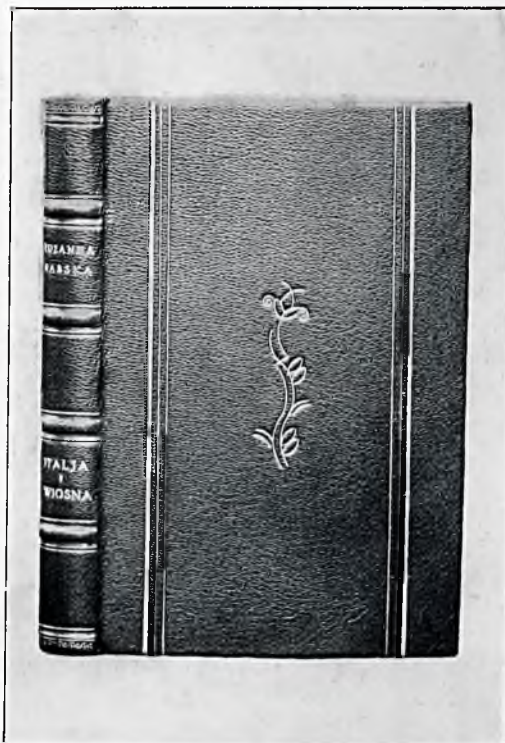
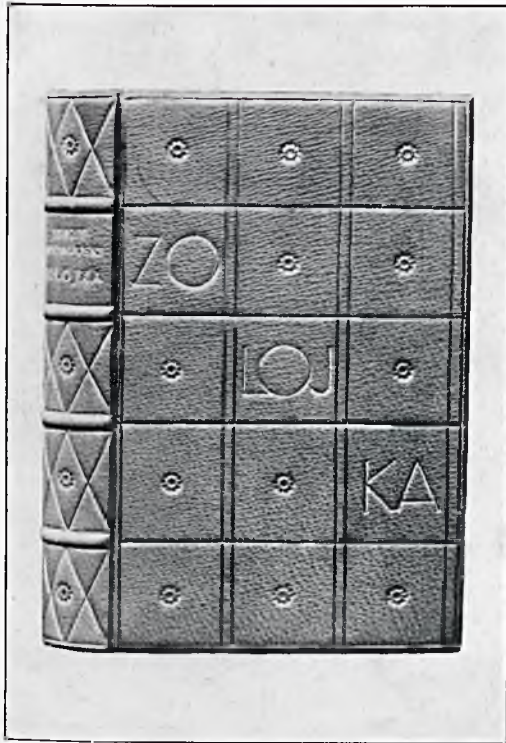
Meble z fabryki Józefa Sroczyńskiego w Poznaniu.

Mebłe z fabryki Józefa Sroczyńskiego w Poznaniu.

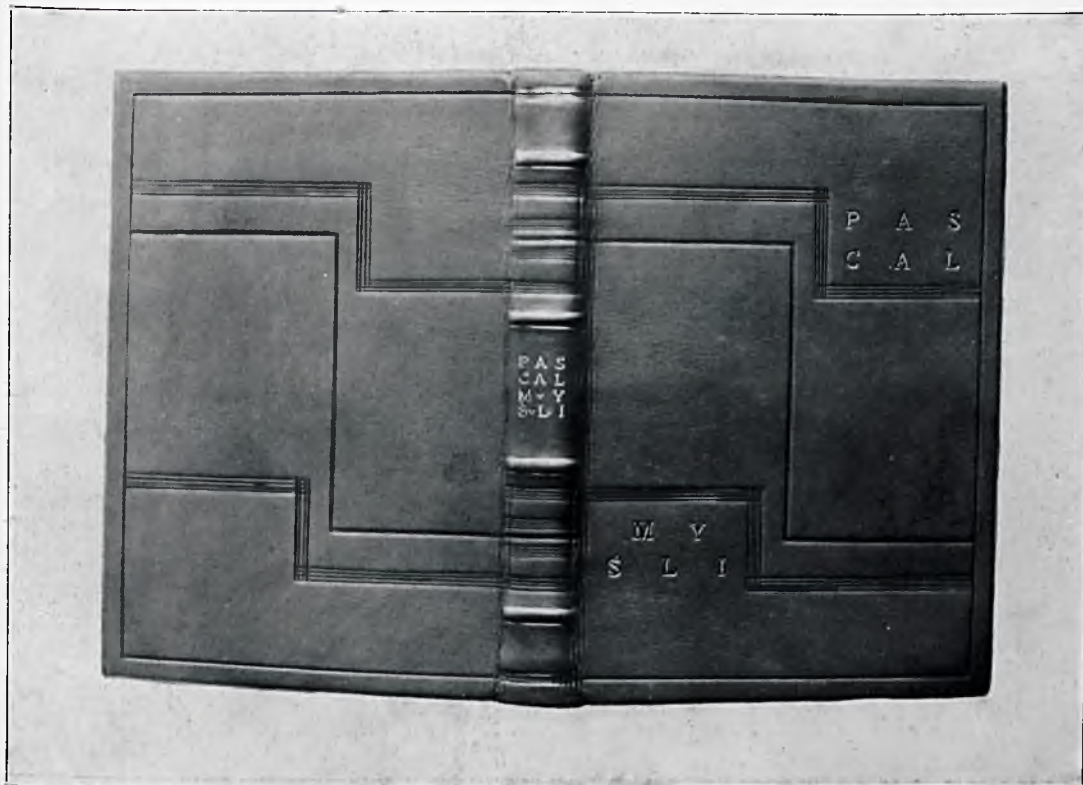
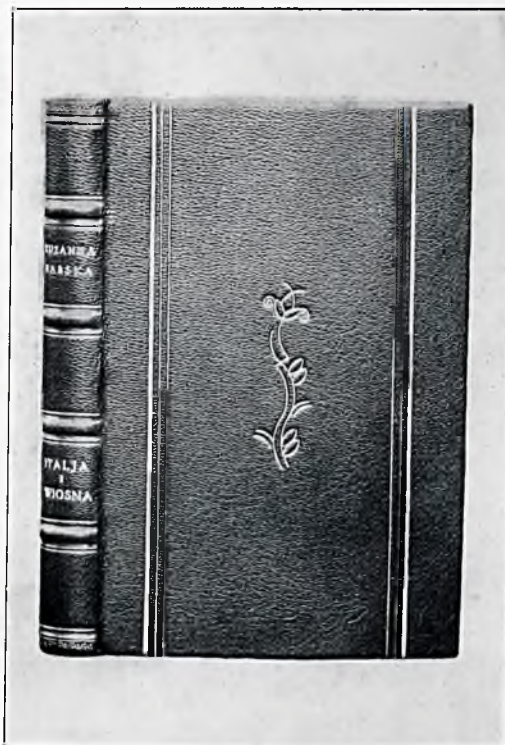
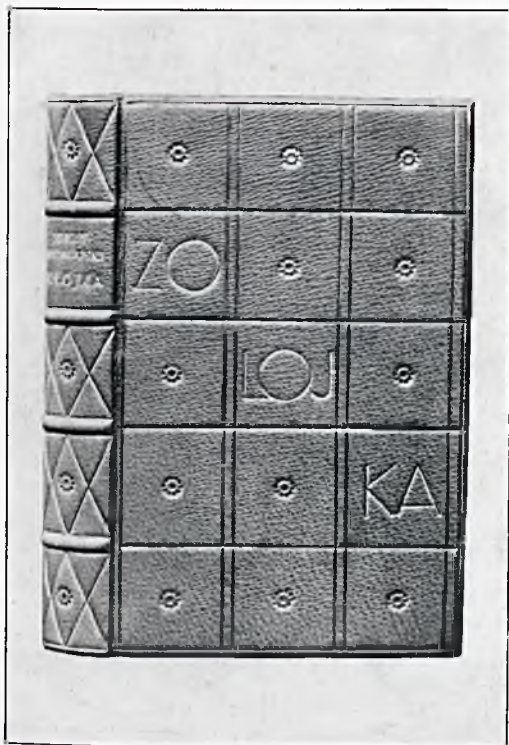
Meble z fabryki Józefa Sroczyńskiego w Poznaniu.

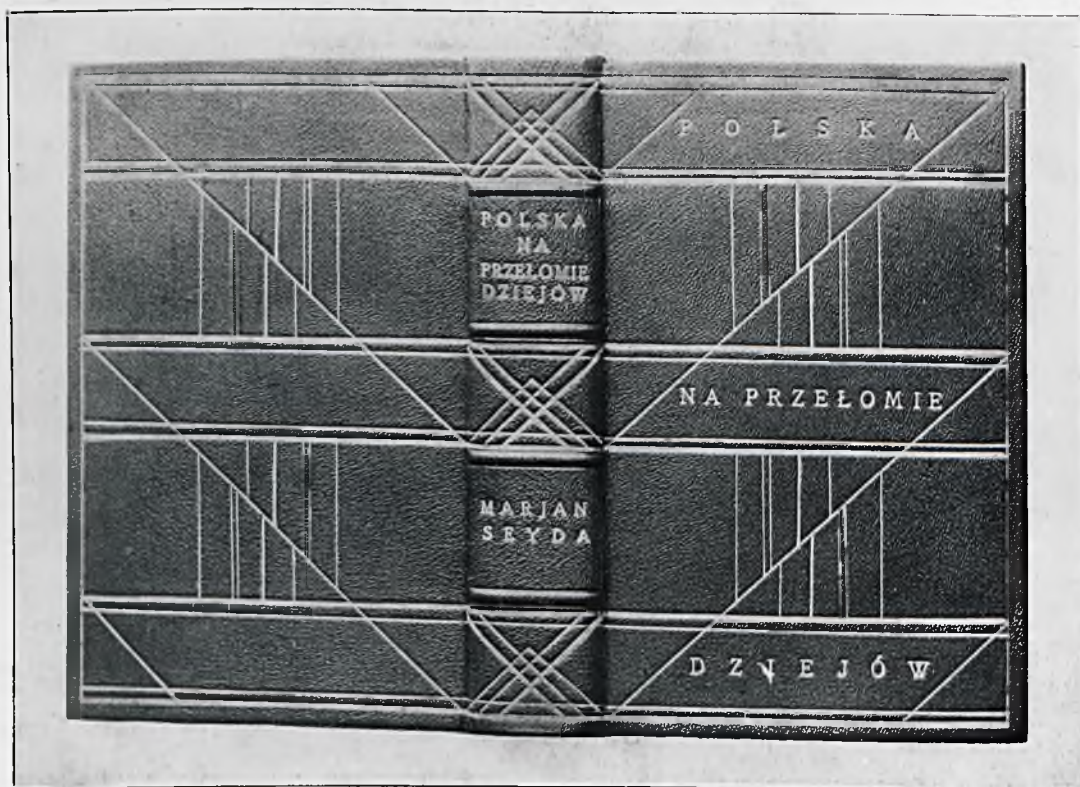
Oprawy pomysłu Henryka Starzyńskiego. Wykonane w zakładzie introligatorskim Piotra Grzywy w Krakowie.

Meble z fabryki Józefa Sroczyńskiego w Poznaniu.

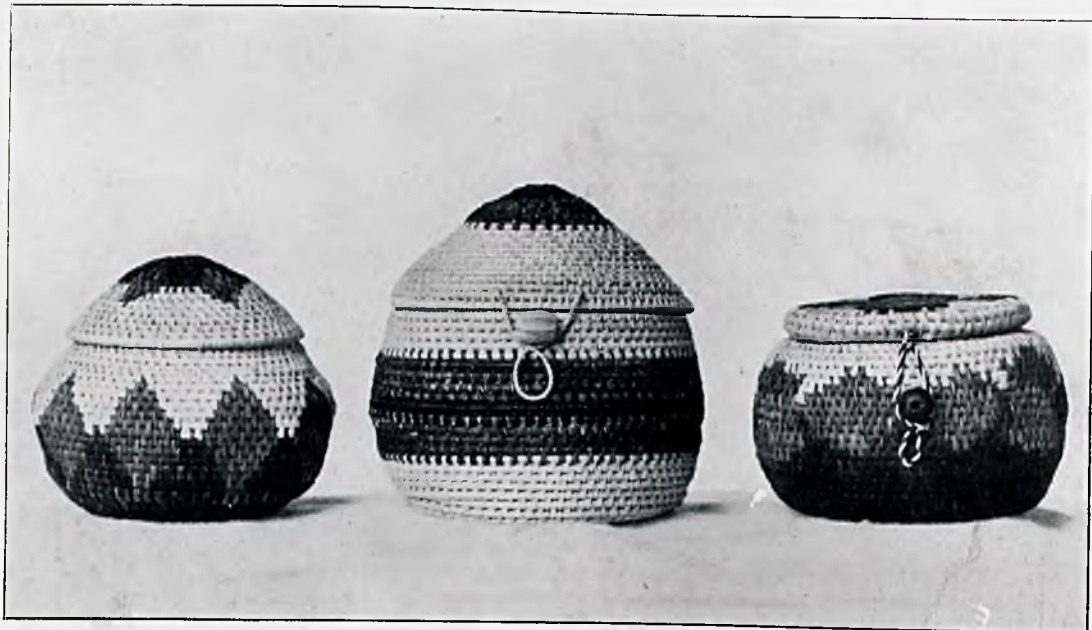
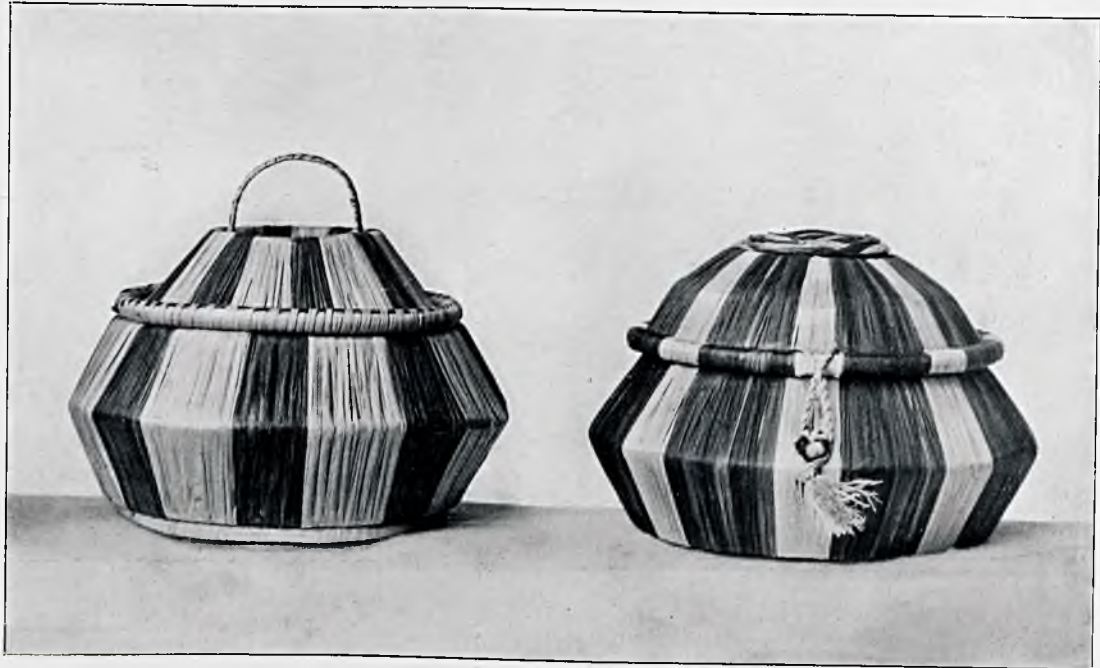
Oprawy pomysłu Henryka Starzyńskiego. Wykonane w zakładzie introligatorskim Piotra Grzywy w Krakowie.

Oprawy pomysłu Henryka Starzyńskiego. Wykonane w zakładzie introligatorskim Piotra Grzywy w Krakowie.

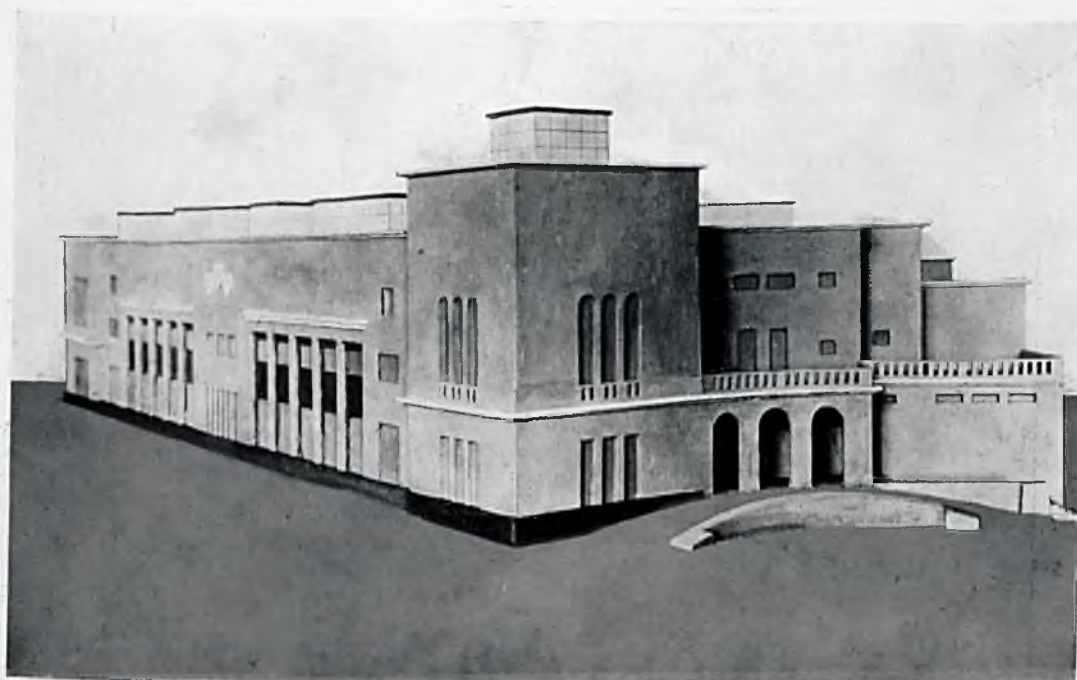
Naczynia metalowe wykonane w Miejskim Muzeum Przemysłowem w Krakowie.

Wyroby koszykarskie wykonane w Miejskiem Muzeum Przemyslowem w Krakowie.

Żetony, jako nagroda Prezydenta miasta Krakowa.

Model. Jeden z projektów Muzeum Narodowego w Krakowie.

„Poezja“ Postać symboliczna. Fresk Wacława Borowskiego z Warszawy.

„Malarstwo“ Postać symboliczna. Fresk Wacława Borowskiego z Warszawy.

„Chrystus“ Rzeźba. Proj. art. Romuald Zerych z Warszawy.

MIĘDZYNARODOWA WYSTAWA KOMUNIKACJI I TURYSTYKI W POZNANIU W 1930 ROKU.

Wystawa zostanie otwartą dnia 6 lipca i będzie trwała do dnia 10 sierpnia 1930 roku. Przedmioty wystawowe dzielą się na następujące sekcje i działy: A) Sekcja Komunikacji ogólnej. Dział I. Koleje normalne i wąskotorowe. 1. Lokomotywy. 2. Wagony. 3. Chłodnictwo transportowe. 4. Sygnalizacja kolejowa. 5. Urządzenia dworcowe. 6. Budowa kolei. 7. Akcesoria kolejowe i przemysł pomocniczy. 8. Propaganda towarzystw kolejowych i ubezpieczeń oraz tow. transportowych. Dział II. Komunikacja miejska i podmiejska. 1. Tramwaje i Elektrobusy. 2. Budowa linii tramwajowych. 3. Kolejki podziemne. 4. Kolejki zębate i linowe. 5. Przemysł pomocniczy. 6. Propaganda towarzystw tramwajowych i kolejek podziemnych. Dział III. Lotnictwo. 1. Samoloty. 2. Akcesoria lotnicze i aparaty precyzyjne. 3. Budowa portów lotniczych. 4. Propaganda towarzystw lotniczych. Dział IV. Żegluga morska i rzeczna. 1. Stocznie. 2. Budowa portów i urządzenia portowe. 3. Propaganda portów. 4. Budowa kanałów i śluz. 5. Przemysł pomocniczy. 6. Propaganda towarzystw okrętowych. Dział V. Powozy, wozy i wózki. Dział VI. Drogi i mosty. 1. Budowa dróg i ulic. 2. Budowa mostów. 3. Przemysł pomocniczy. Dział VII. Telefon, telegraf i poczta. 1. Urządzenia telefoniczne. 2. Urządzenia telegraficzne. 3. Urządzenia pocztowe. Dział VIII. Radio. 1. Aparaty odbiorcze. 2. Aparaty nadawcze. 3. Telewizja. 4. Przemysł pomocniczy. 5. Propaganda towarzystw radiowych. Dział IX. Urządzenia transportowe. 1. Przenośniki przemysł. 2. Dźwigi. B) Sekcja Trakcji Spalinowej. Dział I. Autobusy. Dział II. Samochody ciężarowe. Dział III. Samochody specjalne. 1. Samochody sanitarne. 2. Samochody do czyszczenia i polewania ulic. 3. Samochody pożarnicze. 4. Samochody handlowe i reklamowe. 5. Samochody wojskowe. 6. Kuchnie polowe. 7. Czołgi. Dział IV. Samochody osobowe. Dział V. Traktory. Dział VI. Cyklonетки. Dział VII. Motocykle. Dział VIII. Rowery. Dział IX. Karoserje. Dział X. Opony. Dział XI. Części składowe i zapasowe. Dział XII. Materiały i półfabrykaty. Dział XIII. Akcesoria. C) Sekcja Turystyki. Dział I. Propaganda indywidualnych miejscowości. Dział II. Propaganda przedsięb. transportowo-turystycznych. Dział III. Propaganda biur podróży. Dział IV. Wydawnictwa, poświęcone komunikacji i podróży. Dział V. Film podróżniczy i fotografja. Dział VI. Kartografja. Dział VII. Sport i artykuły sportowe. Dział VIII. Przybory podróżne. Stawki dzierżawne na M. W. K. T. wynoszą: a) na wolnym polu we wszystkich sekcjach i działach wystawy: za 1 m² zajętego miejsca 40 zł., b) na wolnym polu na szynach: za 1 m² zajętego miejsca 100 zł., c) w budynkach: we wszystkich działach sekcji A i wszystkich działach sekcji B, z wyjątkiem działu IV. sekcji B. za 1 m² zajętego miejsca 90 zł. Dział IV. sekcji B. (Samochody osobowe) opłaca za 1 m² zajętego miejsca 80 zł. We wszystkich działach sekcji C. za 1 m² zajętego miejsca 100 zł. Do cen powyższych dolicza się 15% za stoiska, dostępne z kilku stron. Zgłoszenia krajowe, nadesłane przed dniem 15-go stycznia 1930 r. korzystają z rabatu w wysokości 15%. Zgłoszenia nadesłane po dniu 15-go lutego 1930 roku, opłacają stawki o 30% wyższe. Opłatę za miejsca wolne na ścianach, tj. nie należące do stoisk, oblicza się według przestrzeni, której zażąda dla siebie wystawca dla uzyskania należytego odstępu przed ścianą. Powierzchnia ta nie może wynosić mniej od dwóch i pół metrów² na jeden metr bieżący ściany. P. Wystawcy będą korzystali z ulg przewozowych przy transportowaniu ekspozycji.

Wystawcy, jakoteż wycieczki grupowe i pojedyncze osoby, przybywające na Wystawę, korzystać będą z ulg kolejowych. Biuro kwaterekowe na dworcu kolejowym w Poznaniu będzie na żądanie rezerwowało oraz przydzielało kwatery P. Wystawcom i osobom, przybyłym dla zwiedzenia Wystawy. Zgłoszenia na Wystawę przyjmuje i udziela wszelkich informacji Dyr. Międzynarodowej Wystawy Komunikacji i Turystyki w Poznaniu, ul. Marszałka Focha 18, II-gie piętro. Telefony: 71-50, 71-58, 71-60. Adres telegraficzny: Komtur Poznań.

WYSTAWA BUDOWLANA W WARSZAWIE. Wystawa budowlana projektowana jest w roku 1932, lub 1933 i będzie pierwszą wystawą w Warszawie, jako przygotowawczą do wystawy międzynarodowej, projektowanej w r. 1943 dla uczczenia 25-tej rocznicy odzyskania niepodległości.

WYSTAWA WSZECHŚWIATOWA W CHICAGO ODBĘDZIE SIĘ W 1933 R. Prezydent Stanów Zjednoczonych Hoover zaprasza wszystkie narody świata do wzięcia udziału w Wystawie Wszechświatowej w Chicago w 1933 r. Wystawa odbędzie się dla upamiętnienia setnej rocznicy miasta Chicago, które przeznaczyło na kosztą urządzenia wystawy sumę 5 milionów dolarów. Prezesem wystawy jest Rufus Daves, brat posła amerykańskiego w Londynie, generała Davesa.

POLSKA NA WYSTAWIE MIĘDZYNARODOWEJ W BELGJI. W maju 1930 r. odbędzie się w Leodjum (Liège) z okazji stuletniej rocznicy niepodległej państwowości belgijskiej międzynarodowa wystawa, w której obok wszystkich państw cywilizowanych weźmie udział również Polska, stawiając swój własny pawilon wystawowy. Program wystawy obejmuje 3 działy: I. Dział ogólny w którym rząd przedstawi ogólne zagadnienia gospodarcze Polski. II. Dział przemysłowy, w którym wystąpią wszystkie poważniejsze polskie przemysły eksportowe, oraz III. Dział rolniczy, przedstawiający ogólny stan naszego rolnictwa oraz te szczegóły, które mogą mieć znaczenie dla eksportu. Pawilon polski znajduje się już w budowie. Wykonany będzie z elementów odlanych w gipsie na armaturze drewniano-jutowej, które będą przymocowane na szkieletcie o konstrukcji drewnianej, opartej na betonowym fundamencie. Zajmuje on powierzchnię około 1.300 m², wysokość bocznych ścian wynosi 6 mtr.; centralnej części 10 mtr.; wieża umieszczona nad głównym wejściem posiada wysokość 22 mtr.; zdobią go 2 srebrne orły oraz flagi o barwach państwowych na masztach. Pawilon zaprojektowany nowoczesnie z reminiscencjami empiru polskiego utrzymany jest w szlachetnej prostocie, w barwach żywych lecz dyskretnych zapewne czynić będzie dodatnie wrażenie. Autorem projektu pawilonu jest arch. inż. Jerzy Müller.

KONKURS NA PLAKAT REKLAMOWY. 1) dla prochów myśliwskich dymnych i bezdymnych i 2) godło Państwowej Wytwórni Prochu i Materiałów Kruszących. Termin nadsyłania projektów przedłużony z dnia 1 marca na dzień 31 marca r. b. Nagrodę na plakat podwyższono, jak następuje: a) nagroda pierwsza 1.500 zł., b) nagroda druga 1.000 zł., nagroda trzecia 750 zł. Co do zakupu prac nienagrodzonych, to ogłoszenie pierwotne sprostowano w ten sposób, iż prace nienagrodzone mogą być zakupione po cenie równej nagrodzie trzeciej. 3) godło ma być wykonane w jednej, najwyżej dwóch barwach z tem, że powinno się nadać do reprodukcji w jednym kolorze i to przy możliwym wykorzystaniu rysunku w zarysach (sylwetka).

4) plakat na prochy myśliwskie winien być wykonany barwnie dla reprodukcji w trzech kolorach (oprócz białego i czarnego), przyczem rysunek powinien się również nadawać w kolorze czarnym, względnie w zarysach (sylwetka). 5) rysunek godła i plakatu winien obrazować jasno i przystępnie przedmiot reklamowy, a koncepcja artystyczna powinna być dostępna dla jak najszerszych warstw. 6) do sądu konkursowego uproszeni zostali następujący PP. Dyrektor Władysław Skoczylas, Dziekan architektury Zygmunt Kamiński, Profesor Edmund, Bartłomiejczyk, Architekt Karol Stryjeński. Ponadto w skład jury konkursowego wchodzi trzech członków Dyrekcji P. W. P., względnie ich zastępcy.

WYNIK KONKURSU NA PLAKAT PRZEDSIĘBIORSTWA „POLMIN“ PAŃSTWOWEJ FABRYKI OLEJÓW MINERALNYCH. Dnia 13 grudnia 1929 r., „Jury“ złożone z p. prof. Cieśli Henryka i p. prof. inż. arch. Wiktora Bronisława, jakoteż z członków Dyrekcji „Polminu“ rozpatrzyło 255 nadesłanych prac konkursowych i przyznało: I-szą nagrodę w kwocie 1.000 zł. pracy opatrzonej godłem „To“. II-gą nagrodę w kwocie 500 zł. pracy opatrzonej godłem „Srebrny murzyn“. III-cią nagrodę w kwocie 300 zł. pracy opatrzonej godłem „Happy end“. Po otwarciu kopert okazało się, że autorami prac są: ad I. pp. Jerzy Hryniewiecki i Andrzej Stypiński z Warszawy; ad II. pp. Jerzy Hryniewiecki i Andrzej Stypiński z Warszawy; ad III. pp. Władysław Lewandowski i Bolesław Przyłuski z Warszawy.

KONKURS NA SZKICOWY PROJEKT „MUZEUM ŚLĄSKIEGO“ W KATOWICACH. Termin nadsyłania prac na dzień 8 kwietnia godz. 13-ta do kancelarii Wydziału Robót Publicznych (pokój Nr. 805). Za 3 prace, uznane za najlepsze przez Sąd Konkursowy wyznacza się nagrody: I nagroda 15.000 zł., II nagroda 10.000 zł., III nagroda 5.000 zł. Oprócz powyższych nagród przewiduje się ewentualne zakupy za łączną kwotę 5.000 złotych. Program i warunki konkursu oraz plan sytuacyjny można otrzymać w kancelarii Wydziału Robót Publicznych Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach za opłatą 10 złotych.

KONKURS NA SZTANDAR LIGI NARODÓW ogłoszony został przez Unię Międzynarodową Stowarzyszeń Ligi Narodów z inicjatywy pewnego Belga, który ofiarował trzy nagrody za najlepsze projekty w wysokości 1000, 500 i 250 florenów.

KONKURS NA PROJEKT BUDOWY DOMU Z. P. N. S. P. ogłosił Związek polskiego nauczycielstwa szkół powszechnych. Nagrody: I. 15.000 zł., II. nagroda 10.000 zł., III. nagroda 5.000 zł. Zakupy 10.000 zł.

KONKURS NA PŁASKORZEZBY. Bank Gospodarstwa Krajowego ogłosił konkurs na projekt płaskorzezb, mających zdobić kamienną ewelację nowego budynku w Warszawie, Al. Jerozolimskie Nr. 1.

KONKURS NA PROJEKT (RYSUNEK) ODZNAKI PAMIĄTKOWEJ (ŻETONU) DLA UCZESTNIKÓW XXII-GO KONGRESU MIĘDZYNARODOWEGO W SPRAWACH TRAMWAJOWNICTWA, KOLEJNICTWA DOJAZDOWEGO I KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ W WARSZAWIE W 1930 R. Warunki konkursu: 1. Żetony mają być wykonane z metalu szlachetnego, ewentualnie z zastosowaniem emalii. Przewidzane są do noszenia w kłapie marynarki. 2. Na żetonach ma być umieszczony napis: XXII Kongres (Międzynarodowy) Warszawa 1930. (Uwaga: wyraz „Międzynarodowy“, wzięty w nawias, może być ewentualnie opuszczony). Pożądane jest, ażeby było również umieszczone godło miasta Warszawy. 3. Przy wykonaniu tysiąca żetonów koszt nie powinien przekraczać 15 zł. od sztuki. 4. Projekty (rysunki poczwórnej wielkości) należy składać w zapieczętowanych kopertach, oznaczonych godłem (nazwisko i adres projektującego w osobnej kopercie zapieczętowanej) do Związku Przedsiębiorstw Komunikacyjnych w Polsce (Warszawa, ulica Kopernika 8) w terminie do dnia 15 lutego 1930 r. 5. O przyznaniu nagród decyduje sąd konkursowy, składający się z osób zaproszonych przez Komitet Wykonawczy Kongresu. 6. Nagrody wynoszą: pierwsza 400 zł., druga 250 zł. Projekty nagrodzone przechodzą na własność Związku Przedsiębiorstw Komunikacyjnych w Polsce. 7. Projekty nie nagrodzone będą do odebrania w biurze Związku w terminie do dnia 15 marca 1930 r. Nieodebrane w tym terminie będą zniszczone.

KONKURS NA DOM MIESZKALNY. Konkurs na projekt budowy domu mieszkalnego przy ulicy Słowackiego w Katowicach, ogłoszony przez Dyrekcję Okręgową Kolei Państwowych w Katowicach rozstrzygnęła Komisja w dniu 10 stycznia 1930 r. przyznając: I. nagrodę (1.000 zł.) Inż. Arch. Tadeuszowi Michejdzie, Katowice. II. nagrodę (750 zł.) Inż. Arch. Tadeuszowi A. Broniewskiemu i Inż. Tadeuszowi Kędzierskiemu, Lwów. Trzeciej nagrody nie przyznano żadnej pracy z powodu nierealnego ujęcia projektów. Nieuwzględnione prace można odebrać w Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Katowicach pokój Nr. 302 w godzinach urzędowych.

KONKURS NA ETYKIETY. Dyrekcja Polskiego Monopoli Tytoniowego w Warszawie ogłosiła konkurs na projekty etykiet do opakowań wyrobów tytoniowych. Ogółem konkurs obejmuje 38 rodzajów etykiet i przewiduje liczne nagrody na ogólną sumę 21.600 zł. Warunki konkursu ogłoszono w Monitorze Polskim Nr. 49 z dnia 28 lutego 1930 r. Odpisy warunków konkursu mogą być wysyłane przez Dyrekcję Polskiego Monopoli Tytoniowego na pisemne żądanie pod wskazanymi adresami. Termin nadsyłania prac upływa dnia 14 kwietnia 1930 r.

* * * KSIĄŻKI I CZASOPISMA. * * *

ALBUM BUDOWNICTWA POLSKIEGO. W związku z Powszechną Wystawą Krajową w Poznaniu wydany został zeszyt specjalny czasopisma zawodowego „Polski Przemysł Budowlany“ pod powyższym nagłówkiem. Zeszyt ten obejmuje szczegółowe sprawozdanie z technicznych działów poznańskiego pokazu z krótkim, a treściwym zarysem dziejów odbudowy i rozbudowy kraju. Obok tej treści sprawozdawczej „Album Budownictwa Polskiego“ zawiera bogaty przyczynek historyczny o budownictwie polskiem w szczególności, skreślony przez wybitnych znawców naszej architektury. Bardzo obfity jest dział informacyjny, na który złożyły się prace znanych w Polsce przedstawicieli świata technicznego i przemysłowego. „Album Budownictwa Polskiego“ obejmuje 240 stron druku formatu dużej ósemki (30×22 cm).

STUDJA DO DZIEJÓW SZTUKI W POLSCE. Wydanie Zakładu Architektury Polskiej, Warszawa 1929. Do chwili obecnej ukazały się następujące wydawnictwa: Studja, tom pierwszy, zawierający prace: Michał Walicki — cerkiew św. Borysa i Gleba pod Grodnem. Jerzy Raczyński — centralne barokowe kościoły województwa lubelskiego. J. Przeworska i M. Walicki: Strop z XVI. wieku kościoła w Boguszycach. Miscelanea. A. Karczewski: Nowe wykopaliska ceramiczne w obrębie zamku Czernieckiego. Biblioteka: tom pierwszy: praca arch. L. Niemojewskiego o wnętrzach architektonicznych pałaców Stanisławowskich. Tom drugi: Plany przeglądowe miast polskich. Z wydawnictw popularno-naukowych ukazał się tomik pierwszy, J. Stryjeńskiego i M. Walickiego, o malarstwie monumentalnym w Polsce średniowiecza. W druku znajdują się prace, poświęcone rozwojowi i historii sztuki Warszawy, malowidłom ściennym kościoła św. Trójcy w Lublinie, historii ciesielskich konstrukcji dachowych w Polsce, rzeźbom architektonicznym wieków średnich w Polsce itd.

ROBOTY RĘCZNE I RYSUNKI. LISTOPAD-GRUDZIEŃ 1929 Nr. 5. Treść zeszytu: St. Jakubowski. Technika drzeworytu japońskiego (c. d.). J. Tor. Plastyka jako nauka rysunku. Fr. Pększyc. Roboty strugowe (c. d.). T. Seweryn. Szkło wodne i technika sterochromicznego malowania (dokończ.). St. Gabriel. Choinka w szkole. M. Bereśniewiczowa. Nauka kroju i szycia w szkole powszechn. (c. d.). Przegląd wydawnictw i czasopism. Z życia Sekcji. Komunikaty Zarządu Sekcji N. R. R. i R.

„REKLAMA“ 1929 r. Organ Polskiego Związku reklamowego Nr. 2. Treść zeszytu: Wspomnienie pośmiertne o śp. Kazimierzu Głowczewskim. S. Z. Zakrzewski, Wszechświatowy Kongres reklamy w Berlinie. Z. Lityński: Wystawa reklamy w Berlinie. Członkowie M. C. P., gościami P. Z. R. Reklama tworzy fortuny. Z. Bieberstein: Sekcja biur ogłoszeniowych na Kongresie Berlińskim. E. Chwateczyński: Uczciwość w reklamie. T. Skarzyński: Dobre ogłoszenie, dobra nowina. J. Rozgórski: Prasa reklamowa zagranicą. H. Loewy: Łamiągłówki magistrackie. S. Z. Z.: Reklama na deskach scenicznych. Dwie miary. Imponujące cyfry. Zacołane poglądy. Wiadomości związkowe. Recenzja czy reklama?

„KRONIKA WARSZAWY“. Listopad-Grudzień 1929 r. Treść numeru: Część I. Pośpieszna komunikacja tramwajowa, Inż. J. Lenartowicz. Izba Rzemieślnicza w Warszawie, St. Szteyner. Zbiory Raperswilskie w Warszawie przez Dra W. Kłyszewskiego. Z piśmiennictwa. Potrzeby Warszawy. St. S. Z życia

stolicy. Część II. Miesięcznik statystyczny Warszawy za m. październik i listopad 1929 r.

MARJAN PADECHOWICZ. WZORY URZĄDZEŃ MIESZKANIOWYCH. Ukazało się drugie wydanie obejmujące 15 tablic: wieszadła do przedpokoju wraz z podaniem ceny, sprzęty do siedzenia w lokalach publicznych, urządzenia kuchenne, pokoje stołowe, projekty konsoli z podaniem ceny, sypialnie, sprzęty na kwiaty skalkulowane i wreszcie sprzęty ogrodowe. Całość z opisem, wykonania i barwienia, w cenie 8 zł. bez przesyłki pocztowej do nabycia u autora: Kraków, ulica Smoleńska Nr. 9.

„KUNST“. Z okazji wystawy międzynarodowej plakatów w Monachjum, zamieszcza w zeszycie grudniowym na czele numeru dwie odbitki wielobarwne kompozycji reklamowych: polską i niemiecką. Plakat polski, jest dziełem J. Gronowskiego. Plakat niemiecki, F. P. Glassa z Monachjum.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET. Czasopismo węgierskie wychodzące jako miesięcznik w Budapeszcie w Nrze XXXII. podaje w ilustracjach i opisie kilimy firmy polskiego przemysłu kilimkarskiego „Kilim“ w Krakowie, wykonane według projektu Bogdana Tretera, wełną tkaną i przedzoną kombinacji Alfreda Holendra.

VYTVARNÉ SNAHY. PRAGA. Zeszyt 2 rocznik XI. 1929. podaje artykuł Red. A. Cernika p. t. Ucast mladé polské architektury na vystavě v Poznani.

ART POLONAI MODERNE PRÉFACE PAR CHIL ARONSON. PARIS 1929 r. Wydawnictwo powyższe przedstawia w licznych ilustracjach przegląd sztuki polskiej, z pośród artystów polskich znajdują się dzieła Zofji Stryjeńskiej, Władysława Skoczylasa i in.

ART ET DÉCORATION DECEMBRE 1929. Treść zeszytu: Typographie, par M. Vox. Le mobilier et les arts décoratifs au Salon d'automne, par L. Deshairs. Chronique: la peinture et la sculpture au Salon d'automne, par R. Chavance. Les surindépendants. Informations. Bibliographie, etc.

„L'AMOUR DE L'ART“. JANVIER 1930 r. Wydawnictwo powyższe poświęca swój zeszyt styczniowy znakomitemu francuskiemu rzeźbiarzowi Antoniemu Bourdelle. Liczne ilustracje zdobią opisy o dziełach tego artysty.

„ZEITSCHRIFT FÜR BILDENDE KUNST“. HEFT 11. 1929/30. Treść zeszytu: Rackham B., Nicola Pellipario und die Majoliken von Fabriano. Wilczek K., Ein Bildnis des Alfonso Davalos von Tizian. Troll S., Die Wiener Sammlung orientalischer Teppiche. Stechow W., Zum Masolino-Masaccio-Problem.

„DAS WERK“ Schweizer Monatschrift. November 1929. Treść zeszytu: Aus der Architekturgeschichte der jüngsten Zeit. H. Mähly. Arch.: Petersschule in Basel. Scherrer u. Meyer Arch.: Werkhofgebäude Neuhäusen. E. F. Burekhardt Arch.: Haus Bruno Séquin, Zürich. A. Meili Arch.: Haus Dr. Marfurt, Luzern. R. Gaberel Arch.: Dorf-Garage Davos-Dorf. B. Zur Ausstellung von Schülerarbeiten im Kunstgewerbemuseum Zürich. W. Kern: Abstrakte u. surrealistische Malerei u. Plastik im Kunsthaus Zürich. H. Hofmann Arch.: Die Schweizer-Abteilung der internationalen Ausstellung Barcelona 1929. Der Pavillon d. deutschen Reiches an der Internationalen Ausstellung Barcelona 1929. I. Fensterriegel: Die Brille-Maschinenromantik. Ausstellungen kalender. Wettbewerbe. Aus den Verbän

den. Chronik. Zeitschriftenschau. Buchbesprechungen. Technische Mitteilungen.

ART ET DECORATION, OCTOBRE 1929. Treść numeru: Migennes. Pierre L'Étalage. Cheronnet Louis. Quelques couvertures des livres tchécoslovaques. Terrier Max. Un appartement transformé par Guevrekian. Perret E. A., Une nouvelle, salle de musique par Raymond Cogniat. Chronique: Echos, Nouvelles. Concours.

ARCHIV FÜR BUCHGEWERBE U. GEBRAUCHSGRAPHIK 1929. HEFT 10. Treść zeszytu: Dr. Robert Diehl: Dritter Vortrag: Die Kunst im Buche u. d. Buch in der Kunst. Rudolf Russ. Vom Farbentiefdruck. Fritz Röder: Der Notentisch, Notensatz u. Musikaliendruck. Besprechungen. Sonderbeilage: Deutsche Buchkünstler und Gebrauchsglyphiker d. Gegenwart: Karl Michel, von Dr. E. Hölscher. Satzbeilage: Schülerarbeiten d. Städtischen Gewerbeschule Gelsenkirchen Buer.

ARCHIV FÜR BUCHGEWERBE U. GEBRAUCHSGRAPHIK, HEFT 11/12 1929. SCHWEIZER-HEFT. Zeszyt poświęcony Szwajcarskiej sztuce drukarskiej-graficznej. Treść zeszytu: Dr. I. Gantner: Von Land zu Land, Einleitung. W. Kern: Die freie Graphik. W. Cyljax: Die Werbeglyphik. K. K. Reitz: Die Bildungsbestrebungen der Buchdrucker in der Schweiz. Prof. I. Itten. Erziehung des Glyphikers. Dr. R. Bernoulli: Die schweizerische staatliche Graphik Sammlung. Dr. H. Kienzle: Der Unterricht in Typographie, angewand-

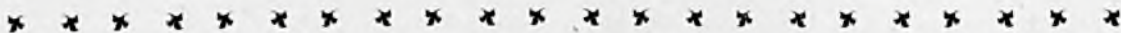
ter Graphik u. Buchbinden an der Allgemein. Gewerbeschule Basel. Dr. W. Hugelshofer: Die graphische Abteilung der Gewerbeschule Zürich. O. Gurtner: Das Plakat. O. Gurtner: Verkehrswerbung. H. Bormann: Stand der Reklame in d. Schweiz. Dr. P. Schaffner: Das Verlagswesen der deutschsprachigen Schweiz. Dr. K. Weber: Der Schweizer u. seine Zeitung. Dr. P. Reinhard: Die schweizerische Papier- und Papierstoffindustrie. E. Buss: Figuren-Satz. F. Walt-hard: Vom Wesen der verschiedenen Drucktechniken. L. Hess: Druckrekorde.

DEUTSCHE KUNST UND DEKORATION 1929. HEFT 3. Z szeregu artykułów poświęconych malarstwu i rzeźbie zwracają uwagę następujące prace:

VALLY WIESELTHIER, „Schaufensterplastik“, artykuł ozdobiony licznymi wzorami wystaw sklepowych Vally Wieselthier'a, twórcy wytwornych dekoracji.

FRANZ PAUL GLASS, Internationale Plakat-Schau aus den letzten 10 Jahren.

Przegląd sztuki w dziedzinie plakatu artystycznego z ostatnich lat dziesięciu daje sporą wiązkę licznych plakatów z różnych krajów: niemieckich, szwajcarskich, amerykańskich, włoskich, angielskich, francuskich, czecho-słowackich, szwedzkich, japońskich i in. a między niemi plakat kolorowy polski projektu Gronowskiego na dzień współdzielczości 1 VI. 1929 r. Szereg ilustracji częściowo barwnych zdobi tę pracę.

ODBITO W Drukarni Miejskiego Muzeum Przemysłowego imienia Dra Adrijana Baranieckiego w Krakowie. - pod kierownictwem Stefana Baranowskiego.